

ਸਾਡਾ ਖੁਦਾ ਖਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ

ਇਕ ਅਹਿਮ ਅਰਥ ਵਿਚ, ਖੁਦਾ ਛੁਪਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਉਹਦਾ ਵਜੂਦ ਉਸਨੂੰ ਪਰਗਮ ਕਰ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਸੁਭਾਅ ਸਿਰਜਣਹਾਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਚਨਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਾਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਵਜੂਦ ਵੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੈਟੀਕਨ ਵਿਚ ਸਿਸਟਾਈਨ ਚੈਪਲ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਰਾਲੀ ਮੁਹਰਾਕਸ਼ੀ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਰੋਮਾਂਚਕਾਰੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਕਲਾ ਦਾ ਐਨਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕੰਮ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਦਾਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲਕਸ਼ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ, ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਲਈ ਲੰਮੇ ਸਬਰ (ਲਗਭਗ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ) ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਬੇਮਿਸਾਲ ਕਾਰੀਗਰੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਜਿਸਮਾਨੀ ਸਹਿਣਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ, ਇਹ ਇਕ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਲਾਕਾਰੀ ਕੰਮ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਰਬ ਉੱਤਮ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਆਈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਲਾਕਾਰ ਵਿਚ ਕੀ-ਕੀ ਖੁਬੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਚਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਪਰੰਤੂ ਸਾਧਾਰਣ ਪ੍ਰਗਟਾਓ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਸਾਧਾਰਣ ਦਰਸ਼ਣ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ਵਜੂਦ ਦੇ ‘ਕੇਵਲ’ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ‘ਚਰਿੱਤਰ’ ਦੇ ਵਿਖੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਥੋੜਾ-ਬਹੁਤ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਣ ਵੱਜੋਂ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਹ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੜਾ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਕੇ ਖੁਦਾ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ: ‘‘ਆਕਾਸ਼ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅੰਬਰ ਉਹਦੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਿਖਾਲਾਂਦਾ ਹੈ’’ (ਜ਼ਬੂਰ 19: 1)। ਖੁਦਾ ਦੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਨੇ ਉਹਦੀ ਮਹਿਮਾ ਵੇਖੀ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਅਤੇ ਹਕੀਕਤ ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਤੇ ਕਲੰਡਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸ ਸੁਚੱਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਤੇ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਦਲਣ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਖਗੋਲ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿੱਖੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਦੀ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲੱਗਣਗੇ। ਹਾਂ, ਉਸ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਖੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੇ ਕੁਝ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ‘ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਗੁਣ’ ਵਿਖਾਈ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਸਟਾਈਨ ਚੈਪਲ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਬਣਾਇਆ ਉਸੇ ਪਰਕਾਰ ਰਚਨਾ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਉਹਦਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਚਿੱਤਰ ਵੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੁਨਰ ਜਾਗਰਣ ਯੁਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਟਾਲੀਅਨ (ਇਤਾਲਵੀ) ਕਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮਿਸਲੈਂਜਲੋ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇੰਜ ਹੀ, ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਕਾਸ਼ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਯਾਨੀ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਾਸਤੁਕਾਰ ਹੈ। ਪਾਕ ਕਿਤਾਬ (ਬਾਈਬਲ) ਦੀ ਮਦਦ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਲੂਮ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਕੌਣ ਹੈ ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਬੜੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖਾਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ (ਕੁਦਰਤ) ਸਾਡਾ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪਾਕ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲੱਭਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ, ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਉਹਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਮੁੱਲ ਬਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਉਹਦੇ ਸਦਾਚਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਸੀ। ਇਹ ਮਹਾਨ ਸੱਚਾਈ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਥਾਂ-ਥਾਂ ਖਿੱਲਰੇ ਉਹਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਕ ਅਦਿੱਖ ਅਤੇ ਪਰਗਟ ਖੁਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤਦ ਤੱਕ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਦ ਤਕ ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਤਦ ਵੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਗੱਲ-ਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ

ਬਾਈਬਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇਸਹਾਕ, ਯਾਕੂਬ, ਮੂਸਾ, ਸਮੂਏਲ ਨਾਤਾਨ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਆਦਿ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।¹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਿਆ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗੁਵਾਈ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਸਬੰਧ ਪਰਗਟਾਓ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਿਆ, ਅਗੁਆਈ, ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਮਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਚਿੱਤਰਣ ਲਈ ਉਹਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਉਹਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ

ਸਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਾਚਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਕਾਰਸ਼ਣ ਸੀ। ਉਹ ਵਾਚਾ ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ, ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਜਾਂ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ।² ਇਹ ਪਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੀਨਾ ਪਹਾੜ ਤੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ‘ਦਸ ਹੁਕਮ’ ਦੇ ਕੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।³

ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ

ਖੁਦਾ ਯੁਗਾਂ-ਯੁਗਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹਦੇ ਕੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਹਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।^੧ ਇਹ ਸਭ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।^੨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਕੁਝ ਜੋੜਨ ਤੇ ਨਾ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।^੩

ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਜਾਹਿਰ ਕਰਦੇ ਉਹਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਸਬੰਧ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਜੇ ਉਹ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਇਹ ‘ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ’ ਲਿਖਿਆ ਨਾਂ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਨਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਯਾਦ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਵਹ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਚਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਆਗੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ:

ਯਹੋਵਾਹ ਮੇਰਾ ਚਟਾਨ, ਮੇਰਾ ਗੜ੍ਹ
ਮੇਰਾ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੇਰਾ ਹੈ!
ਖੁਦਾ ਮੇਰਾ ਟਿੱਲਾ ਜਿਹਦੀ ਸ਼ਰਨੀ ਮੈਂ ਆਇਆ ਹਾਂ
ਮੇਰਾ ਢਾਲ, ਮੇਰੇ ਬਚਾਓ ਦਾ ਸਿੰਘ,
ਮੇਰਾ ਉੱਚਾ ਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਓਟ।
ਮੇਰੇ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਅਨ੍ਹੇਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ
(2 ਸਮੂਏਲ 22:2, 3)।

ਨਬੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ

ਖੁਦਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਪ੍ਰਗਟਾਓ ਅਜੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਬੀ ਉਹ ਜ਼ਰੀਆ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹਦੀ ਇੱਛਿਆ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੀਨਾ ਪਹਾੜ ਤੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਮੂਲ, ਇਸਦੀ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਸਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ:

ਵੇਖੋ, ਉਹ ਦਿਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ, ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਲਈ ਇਕ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਬੰਨ੍ਹਾਂਗਾ। ਉਸ ਨੇਮ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਓ ਦਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜਿਆ ਭਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸਾਂ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਨੇਮ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਾਂਗਾ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਵਿਵਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਉੱਤੇ ਲਿਖਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੁਦਾ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਫੇਰ ਕਦੀ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਖਾਏਗਾ ਭਈ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਕਿਉਂ ਜੇ ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਤੀਕ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣ ਲੈਣਗੇ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਫੇਰ ਚੇਤੇ ਨਾ ਕਰਾਂਗਾ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 31:31-34)।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੂਸਾ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਨਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 34: 10-12)। ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਕ ਨਬੀ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਹਦੇ ਵਰਗਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨੇ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣੀਆਂ ਸਨ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18: 15-19)।

ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨਬੀ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਸਹਿਣ ਵਾਲਾ ਮਸੀਹ, ਯਿਸੂ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3: 17-26), ਧਰਮੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਰਨ ਦੇ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 7: 52, 53), ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਛਾਣ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪਸਾਹ ਦਾ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਭੋਜ ਦੇ ਵਕਤ ਉਸਨੇ ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਪਿਆਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਅਰਥ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਰੋਟੀ ਦੇ ਲਈ ਉਹਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੀਓ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਮੇਰਾ ਲਹੂ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਵਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ’’ (ਮੱਤੀ 26: 26-28; ਮਰਕੁਸ 14: 22-24; ਲੂਕਾ 22: 19, 20)। ਆਪਣੇ ਬਲੀਦਾਨ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਇਕ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਨੇਮ ਦਾ ਵਿਚੋਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਰਾਹ ਦੇ ਦਿੱਤਾ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8-10)।

ਨਾਸਰਤ ਦਾ ਇਹ ਯਿਸੂ ਖੁਦਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ ਪ੍ਰਗਟਾਓ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਯਸਾਯਾਹ ਨਬੀ ਰਾਹੀਂ ‘‘ਇਮਾਨੂਏਲ’’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘‘ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ’’ (ਯਸਾਯਾਹ 7: 14; ਮੱਤੀ 1: 20-23)। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਯਿਸੂ ਅਰਥਾਤ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਚ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਗਿਆ।

ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਨਿਸਤਾਰਾ ਅਰਥਾਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਉਹ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਧਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਉਹ ਨੇ ਸਾਰੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਚੋਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਿਆ ਦੇ ਭੇਤ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਆਪਣੇ ਉਸ ਨੇਮ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜਾ ਉਹ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚ ਧਾਰਿਆ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1: 7-9)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ:

¹ਉਤਪਤ 13: 14; 26: 2; 28: 13; ਰੂਚ 6: 2, 8; 1 ਸਮੂਏਲ 3: 10; 2 ਸਮੂਏਲ 7: 4; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 3: 22. ²ਏਸੀਏਟ ਨੀਅਰ ਈਸਟਰਨ ਟੈਕਸਟਸ ਰਿਲੇਟਿੰਗ ਟੂ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਦੂਜੀ ਜਿਲਦ, ਅਨੁਵਾਦ ਐੱਫ. ਜੀ. ਅਤੇ ਬਿਓਵਾਈਲ ਜੇ. ਮੀਕ (ਪ੍ਰਿੰਸਟਨ, ਨਿਊ ਜਰਸੀ: ਪ੍ਰਿੰਸਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, 1955), 180-188 ਵਿਚ ਜੇਮਸ ਬੀ. ਪ੍ਰਿਚਰਡ, ਸੰ. ‘‘ਦਿ ਮਿਡਲ ਅਸੀਰੀਅੰਸ ਲਾਅਜ਼’’ ³ਇਬਰਾਨੀ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ sereth haddbarim ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘‘ਦਸ ਗੱਲਾਂ,’’ ਯੂਨਾਨੀ (LXX), hoi deka logoi ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘‘ਦਸ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂ’’ ‘‘ਦਸ ਹੁਕਮ।’’ ⁴ਆਰਨੋਲਡ ਬੀ. ਰੋਡਸ, ਦਿ ਮਾਈ ਟੀ ਐਕਟਸ ਆਫ਼ ਗੌਡ (ਰਿਚਮੌਂਡ, ਵਰਜੀਨੀਆ: ਸੀਐਲਸੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1964), 12-13. ⁵ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 31: 24; ਯਹੋਸ਼ੁਆ 1: 8; ਨਹਮਯਾਹ 8: 13, 14; ਯਸਾਯਾਹ 30: 8; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 30: 1, 2; ਆਦਿ। ⁶ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 4: 1, 2; ਕਹਾਉਤਾਂ 30: 5, 6; ਮਰਕੁਸ 11: 17; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22: 18, 19.